

DENİZ HOCA

**9.SINIF
TÜRK DİLİ
VE
EDEBİYATI**

TİYATRO ÜNİTESİ

VIDEO DESTEKLİ ÖZET ÇALIŞMA KAĞIDI

9.SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI VI. ÜNİTE KONULARI

TİYATRO

TİYATRO TÜRLERİ

TİYATRO TERİMLERİ

ZARFLAR

9.Sınıf
Türk Dili ve Edebiyatı
TİYATRO ÜNİTESİ
6.Ünite Hazırlık Çalışması

TİYATRO

Tiyatro sahnede, bir seyirci topluluğu önünde, oyuncular tarafından canlandırılmak üzere yazılan edebî türdür.

Tiyatronun kökeni Eski Yunan'da bağ bozumu tanrısı Dionysos (Diyonizos) adına yapılan dinî törenlere dayanmaktadır.

Sahne sanatı olarak da adlandırılan tiyatro, sadece okunmak için değil oynanmak için de yazılmaktadır.

Tiyatro, göstermeye bağlı edebi metinlerdir yani yaşanması muhtemel bir olay sahnede canlandırılır.

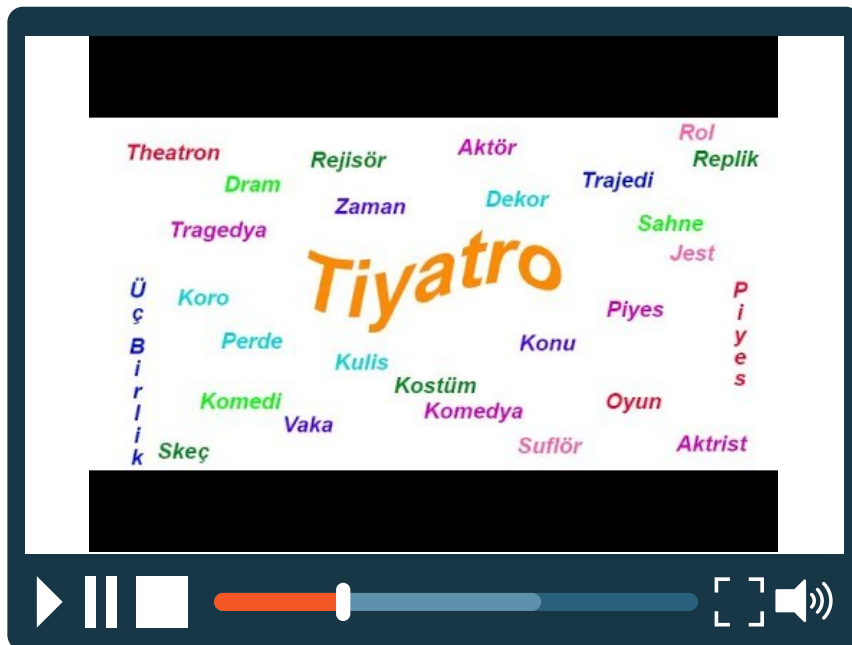
Sahnede gösterilen oyun hem göze hem de kulağa hitap ettiği için etkileycilik gücü yüksektir.

Tiyatrolarda günlük konuşma dili kullanılır.

Dramatik örgü, zaman, mekan, çatışma ve kişiler yapı unsurlarıdır.

Olay ve kişiler gibi temel öğelerin yanında dekor, kostüm ve ışık gibi yardımcı öğeleri de olan tiyatro eserleri; serim (başlangıç), düğüm (gelişim) ve çözüm (sonuç) bölümlerinden oluşur.

Konusuna göre trajedi, dram ve komedi olarak üçe ayrılır.

Traledi (Tragedya):

Konusunu tarihten ve efsanelerden alan, ağırlıklı olarak acıklı olayları konu edinen tiyatrolara "Tragedya" denilmektedir.

Konularını tarihten ve mitolojiden alır.

Kahramanlar sıradan insanlar değil kral, kraliçe, prensler ve tanrılarıdır.

Traledide kaba ve çirkin sözlere yer verilmez.

Öldürme, yaralama gibi olaylar sahnede canlandırılmaz.

Şiir biçiminde yazılır. Sahnede üç birlik kuralına (yer, zaman, olay) uyulur.

Komedi (Komedy):

Kişilerin ve toplumun aksayan yönlerini güldürücü öğelerle iç içe yansıtan tiyatro türüdür.

Komedide korkaklık, cimrilik, dalkavukluk gibi huy ve davranışlar abartılarak seyirciyi güldürürken düşündürmek amaçlanır.

Konular günlük yaşamdan alınır. Kahramanlar, halk kesiminden kimselerdir.

Üç birlik kuralına uyulur ve manzumdur.

Kaba şakalar, söz oyunları, öldürme ve yaralama sahneleri vardır.

Komedi; karakter komedisi, töre komedisi, entrika komedisi gibi türlere ayrılır.

Karakter Komedisi: Günlük yaşamda her zaman rastlanabilecek insan kusurlarını belli tiplerden hareketle konu edinen komedi türüdür.

Töre Komedisi: Bazı töre ve gelenekleri eleştirel bir tutumla yansıtan komedi türüdür.

Enrika Komedi: Olayların seyircide merak uyandıracak şekilde düzenlenmesiyle güldürmekten başka bir amaç gözetilmeyen komedi türüdür.

Dram:

Hayatı hem acıklı hem gülünç yönleriyle bir bütün olarak yansıtmayı amaçlayan tiyatro türüdür.

Hem acıklı hem de güldürücü olaylar, bir arada bulunabilir.

Konularını millî tarihten, günlük yaşamdan almıştır. Kahramanlar toplumun her kesiminden seçilebilir.

Üç birlik kuralına uyma zorunluluğu yoktur.

Dram nazım ve nesir şeklinde yazılabilir.

TIYATRO TÜRLERİ

Trajedi - Komedi - Dram

Ayrıntılı Özellikleri

Konu Slaytı

TİYATRO TERİMLERİ

aksesuar: Dekor gereği kullandığı çeşitli eşya.

aktör: Erkek oyuncu.

aktris: Kadın oyuncu.

dekor: Olayının geçtiği yerin ve çağın özelliklerini belirleyen perde, aksesuar vb. öğelerin bütünü.

doğaçlama: Yazılı metin olmadan oyuncuların anlık olarak oyuna göre davrandığı ve konuştuğu oyun.

dramatize etmek: Bir edebî eseri radyo, televizyon veya sahne oyunu biçimine getirmek.

entrika: Bir işi sağlamak veya bozmak için girişilen gizli çalışma, dalavere

jest: Genellikle el, kol ve baş ile yapılan içgüdüsel veya iradeli hareket.

kostüm: Sinema ve tiyatrodaki rol gereği giyilen kıyafetlerin genel adı.

kulis: Sahnenin gerisinde ve yanlarında bulunan bölüm.

pantomim: Sözsüz oyun.

perde: Bir sahne eserinin büyük bölümlerinin her biri.

piyes: Oyun.

prömiyer: İlk gösteri.

reji: Sinema, tiyatro, radyo ve televizyon oyunlarında oyunu yönetme.

rejisör: Yönetmen.

replik: Sahne oyunlarında konuşanların birbirlerine söyledikleri sözler.

rol: Bir kişiliği canlandıran oyuncunun söylemesi ve yapması gereken hareketlerin genel adı.

sahne: İzleyicilerin kolayca görebilmeleri için genellikle yerden belli bir ölçüde yüksek yapılan, gösteri yapmaya uygun yer.

skeç: Güldürü niteliğinde kısa oyun.

süflör: Oyunculara, rollerinde unuttukları sözleri izleyicilere duyurmadan söyleyip hatırlatan erkek.

temsil: Oyun.

tirat: 1. Sahnede kişilerin birbirlerine söyledikleri uzun sözler. 2. Bir tiyatro oyununda, oyuncunun uzun ve kesintisiz konuşması

TIYATRO TERİMLERİ

Temel Tiyatro Terimleri ve Açıklamaları

Konu Slaytı

ZARF (BELİRTEÇ)

Zarflar; sıfatları, fiilimsileri ve kendilerine benzeyen sözcükleri yani zarfları durum, zaman, yer-yön, miktar, soru yönüyle belirten sözcüklerdir.

Zarf Çeşitleri

[Durum Zarfları](#)

[Zaman Zarfları](#)

[Azlık-Çokluk Zarfları](#)

[Yer Yön Zarfları](#)

[Soru Zarfları](#)

Zarflar tek başına kullanıldığında isimleşir, isim çekim eklerini alamaz ve isim cümlelerinde sıfat görevinde kullanılır.

1. Durum Zarfları

Niteledikleri sözcükleri durum yönünden belirten, onların durumlarını anlatan, onların nasıl yapıldığını belirten zarflardır.

Fiillere sorulan “Nasıl?” sorunun cevabı durum zarfıdır.

Çok sahiplenmeden yaşayacaksın.

Halı dokur gibi yonttu mermeri.

Okula yürüyerek geldim.

Gözümün içine bakarak yalan söyledi.

2. Zaman Zarfları

Fiilleri zaman yönünden belirten; eylemin, hareketin zamanını bildiren zarflardır. «Ne zaman?» sorusuna cevap verir.

Bu akşam dışarıda bir toplantım var.

Yarın bizimkilerle İzmir’e uçacağız.

Evin boya işi üç saate biter.

Bizim evin kışın ısınma sorunu var.

3. Azlık-Çokluk (Miktar) Zarfları

Fiilleri, fiilimsileri, sıfatları ya da başka zarfları miktar anlamında belirten zarf çeşididir. “Ne kadar?” sorusunun cevabıdır.

Başlıca azlık-çokluk zarfları şunlardır: çok, biraz, eksik, fazla, azıcık, daha, oldukça, pek çok, gayet, bir hayli, ne kadar, en, en çok, daha çok, çokça, bayağı...

Dünkü koşuda çok yoruldum.

Sınavda öğrenciler oldukça güzel cevaplar vermişler.

En sevdiğim öğretmenimin tayini çıktı.

4. Yer Yön Zarfları

Fiil ve eylemsileri adı üstünde yer ve yön olarak belirten zarf çeşididir. Diğer zarf çeşitlerinin aksine yer yön zarfları sınırlı sayıdadır: *Aşağı, yukarı, beri, öte, ileri, geri, içeri, dışarı.*

Öğrenciler yukarı çıksın.

Akşam, tüm aile dışarı çıktık.

NOT 2: “e doğru” sözcükleri de yer yön zarfı olur.

Okula doğru yürüyoruz.

5. Soru Zarfları

Diğer zarf çeşitlerini bulmak için sorulan sorular cümle içerisinde kullanılırsa soru zarfını oluşturur. Nasıl, ne kadar, ne zaman, niçin, neden, niye, ne(sebep anlamında kullanılırsa)

Nasıl başardın buraya gelmeyi?

Derslerine niye çalışmıyorsun?

Evine ne zaman dönmeyi düşünüyorsun?

Ne ağlarsın benim zülfü siyahım?

ZARFLAR Nedir?

Zarf Çeşitleri ve Zarf Örnekleri

PDF ve Slayt
Paylaşımı

Aşağıdaki Bağlantılardan "Türk Dili ve Edebiyatı" Ders Konularına, Etkileşimli Notlara ve Dosyalara

⇒ Türkçe Ders Konuları

⇒ Edebiyat Ders Konuları

⇒ TYT Türkçe Konuları

⇒ AYT Edebiyat Konuları

⇒ 9. Sınıf Edebiyat Notları

⇒ 10.Sınıf Edebiyat Notları

⇒ 11.Sınıf Edebiyat Notları

⇒ 12.Sınıf Edebiyat Notları

⇒ Öğretmen Dosyaları